آذربایجان دموقرات فرقه‌سی مرکزی قومیته‌سی‌نین اورقانی
نمره ٦٨ (٣٥٧) ایکنجی دوره
اثروزنامه هیئت تحریره واسطه‌سیله اداره اولونور
اداره‌نین محلی ستارخان خیابانی مرکزی قومیته بناسیندا

آذربایجان

٢ شنبه ٤ آذر ١٣٢٥
آت نمره ١٠ شاهی

آبونه	ایلیلیغی	١١٠ ریال
٦	آیلیغی	٦٥ «
٣	«	٣٥ «
١	«	١٢ «

هارا و نه ایچون گلیرلر؟!

آلتی آی تملم حیله، نیرنك و ماجراجولارا یاراشان تردستلیك ایله وقت قازانماغا چالیشان کهنه کار مرتجعلر، نهایت توز حقیقی سیمالرینی آشکارا چیخارماغا مجبور اولدیلار، (حسن نیت، حل مسالمت آمیز) عبارتینی بول - بول خلقین خوردینه وئریب پرده دالیندا ینی ماجرالاری حاضرلاماغا چالیشان دولت رئیسی ایسه توزینین آخرینجی سوزینی دیدی.

اونین آخرینجی اعلامیه‌سی بوتون دنیانی گولدورمجك قدر یونگول و عین حالدا مکارانه ایدی.

هامو بیلیرکه، بیز زنجانی نئجه گوندرکه، تخلیه ائتیشیك، بوایسه محاربه نتیجه‌سینده اولمامیشدر. بو ایشی انجام ویردیکیمیز زمان هیچ گونه خصوصی ملاحظه‌یه میداندا یوخ ایدی، بلکه ساده بیر صورتده امضا ائتدیکیمیز موافقتنامه‌نی صداقت و صمیمیتله اجرا ائتمکی توزومیزه وظیفه بیلدیکیمیز ایچون بوایشه اقدام ائتدیکیمیزی هله نئچه گون بوندان اول، من، فرقه‌میزین فعال عضولرینین ییغینجاغیندا بیان ائتمیشدیم.

آقای قوام السلطنه ایسه توزینین صون اعلامیه‌سینده ایله گوسترمك ایسته‌میشدرکه، او، زنجانی محاربه ایله اشغال ائتمیشدر، حالبو که اونین و اونین همکارلارینین مستقیم و غیر مستقیم صورتده تجهیز ائدیب علیهیمیزه قالدیردیقلاری ارتجاعی روزنامه‌لرده، بیزیم زنجانی دعواسیز تخلیه ائتدیکیمیزی آب و تاب ایله یازیب انتشار ویردیکلری هامو یا معلومدر.

اوزاق گتمك نه یه لازم؟! حتی او توزیده لاهیجان مسافرتیندن قاییتدیقدا کرج‌ده بومسئله‌نی بیان ائتمکله بالیه‌لنمك و گوره‌میش اوشاقلار کیمی توزینی توکمکه چالیشدیغینی خلق اونوتمامیشدر.

بونونلا بئله رجز اوخو و بوبودقاعسیز بیرشهره قوشون سوقلاری گوندرمك وارتی «اشغال مظفرانه» حساب ائتمك فقط بالاجا پهلوانلارا یاراشان بیر عملدر.

آقای قوام توزینین غدارانه عملی‌نین اوستونی اورتمك ایچون زرین آباد کندینین تخلیه‌سی بار‌ه‌سینده افسانه‌لر دوزه‌لدیب وجدانسیز مفتری‌لره یاراشان بیر لحن ایله فدائیلریمیزی تهمتلندیرمکه چالیشیر، حالبو که، زرین آباد چوقدان بری فدائیلر طرفیندن تخلیه اولونمیشدر.

اغفا اونین فدائیلره یالاماق ائتدیکی بی‌ناموسلقلارا یاراشان ایشلر، بیزه، زرین آباد و اونین اطرافینی تخلیه ائتدیکدن صونرا دولتین مستقیم و غیر مستقیم صورتده تجهیز ائتدیکی ذوالفقاری و بیجه لشکر دسته‌لری طرفیندن گورولن ایشلردر.

آقای قوام فراموش ائتمه‌ملی‌درکه، آذربایجانلیلار اونا یالواریب یاریشیق تکلیف ائتمه‌میشلر. برعکس اونین توزی جوربه‌جور واسطه‌لر ایله بیزه مراجعت ائدیب صلح و مسالمت ماسقاسی آلتیندا بیزی اغفال ائتمك، صونرادا بو گونکی علم شنکه‌نی میدانا چیخارماغا چالیشمیشدر. آذربایجانلی نه دیز چوکمیش و نه‌ده التماس ائتمیشدر، بو نگه آذربایجانلی هنچ وقت تحمل ائتمه‌ییب و ائتمیه‌جکدر، او، فقط قارداش قانی توکولمه‌مك ایچون توزینی آزادیخواه و ملی فرقه‌لره دایانان گوسترمن بیر حکومت باشچیسی ایله اونین اصرار و مساعیته گوره دانیشیغا گیریشیب ٢٣ خرداد موافقتنامه‌سینی امضا ائتمیشدر.

بوتون دنیا بیلیرکه بیز اونین آزادلیغیمیزی محو ائتمکه چالیشدیغینی حس ائتدیکیمیز ایچون تهراندا آپاریلان دانیشیغی قطع ائدوب تبریزه مراجعت ائتدیك، ینه ده بوتون دنیایه معلومدرکه، اوبیزی راضی سالماق و بیزیم خلقیمیزین اعتمادینی قازانماق ایچون آزادیخواه و دموکراتیك حزبلرین باشچی‌لاریندان دورت نفری توز کابینه‌سینه دعوت ائتمکله بیزیم تهمتیمیزه و بیزیم ایله آپاریلان دانیشقلارا علنی مخالفت ائدمن وزیرلرین عذرینی ایسته‌میش ایدی، ینه ده بوتون دنیا بیلیرکه بیز اتمام حجت ایچون راضی اولدیق نماینده‌لریمیز ایکی آیدان بوخاری تهراندا معطل اولدیلار.

آقای قوام توزیده انکار ائده‌بیلمزکه، بیز اونین مکر و خدعه‌لرینی بیلدیکیمیز حالدا قارداش قانی توکولمه‌سینین قاباغینی آلماق ایچون بویوك گذشتلر ائتمکه حاضر اولمیشیق. او، توزی چوق گوزه‌ل بیلیرکه، بیز باشلانان دانیشیغین مثبت نتیجه‌یه یتیشمه‌سی ایچون نه کیمی فداکارلیقلار ائتمیشیك.

بیله بیر حالدا رجز اوخوماق و قوشون سوقلاریندان بحث ائتمك آیا گولنج دگلمی؟

اگر بیز توزیمیز فدائی و قیزیل باش حصه‌لریله زنجانی تخلیه ائتمك امری ویرمه‌سه ایدیك آیا ذوالفقاری و سایر مرتجعلرین تشکیل ائتدیکی اراذل و اوباش ایچون امکان پذیرایدی‌که، آرتش شاهنشاهی و تکهبانی کلی افسرلرین تحت حمایه‌سینده آذربایجان دموقراتلارینین ائولرینی غارت و توزلرینی قتل عام ائتسینلر؟!..

بیز آقای قوام السلطنه‌نین بول - بول خرجلدیکی (حسن نیته) استناد ائتمه‌ه ایدیك عجبا خلقین کین و نفرتینه معروض اولوب بیرایل بوندان اول توالکی کیمی قاچان ذوالفقاری نوکرلری شیخ محمدعلی آل اسحق کیمی بویوك بیر روحانی‌نین اوستینه ال قووزاماغا جرئت ائده‌بیلردیمی؟!

بیز آقای قوامی هله (هفته آذردن) داها قاباق تانیریق، بیز اونین آذربایجانین قهرمان اوغلی کلنل محمد تقی خانین قبرینی نبش ائدیب آلچاق کینه‌جولارا یاراشان بیر حس ایله اونی نادرین مقبره‌سیندن چیخاردیغینی دا اونوتمامیشیق.

آل اسحقین قتلی ساده بیر قتل دگلدر.

اونی تواندرمکله آقای قوام توز حقیقی سیماسینی تمامیله آشکارا چیخاریب توز الینی اوخوندیردی.

بویوك بیر دین پیشواسینی شهید ائدمن قاتللر عجبا آرتیق خلقین دیانت حسیندن نه ایسته‌بیرلر؟

آذربایجانلی تهران مرتجعلرینین نقشه‌سیندن هیچده غفلت ائتمه‌میشدر. بیز بونلاری ایران خلقی و دنیا افکار عمومیسی ایچون یازیریق.

آقای قوام السلطنه اشتباه ائدیر، او، بیزیم ملی نهضتمیزین

بقیه‌سی ٤ نجی صحیفه‌ده

فریدون ابراهیمی

صلح اوغروندا

-١٣-

ترومن - برنز سیاستی

امریقانین خارجی سیاستی برنزین دوروندە تمامیله بیر امپریالیست و استیلاجویانه بیر منظره توزینه آلمیشدر.

برنز بو سیاستی وار قوه سیله حیاته تطبیق ائتمك ایچون ووزولت امضاء و قبول ائدمن قرارلاری آیاق قلباراق، ینی‌غطر که‌سی نتیجه‌سینده شدتلی بیر سیاسی بحران و تکرانلیغا باعث اولموشدر.

پاریس صلح قونفرانسی ایشلرین قومیسیونلار آراسیندا تقسیم ائتدیکدن صونرا «برنز» ستیابرین ٦ سیندا «اشتوتکارت» اوپراسیندا بیر عده «وضعلرینده هیچ بیر تغییرات حاصل اولمیان آلمانیلار» حضورینده اوروپا سیاسی مسئله‌لری خصوصا «بیرلشمیش آلمانیا» مسئله‌سی حقینده، توز حقیقی مقاصدینی اظهار ائتمکه فرصت الدایده‌بیلدی. بو نطق دنیا سیاسی محافلینده بویوك بیر هایکویه سبب اولدی

چونکه بو تاریخه قدر امریقا خارجی سیاستنده حاصل اولان تغییرات بو آیدینلقدا ابراز ائدیلمه‌میشدی. بو نطقده برنز آلمان خلقینه بویوك و چوخلی وعده‌لر ویردی اونا گوره صلح قونفرانسیندا‌کی مطبوعات نماینده‌لری آراسیندا بئله بیر نظریه تاپیلدی که برنز بو قبیل صریح وعده‌لری ویرمکله اثبات ائدیرکه اساسی اهمیته مالك اولان سیاسی مسئله‌لری حل ائتمك ده دورت بویوك دولتلرین حقین توزینه اختصاص ویرمیشدر...

توز دیدیکینه گوره برنز آلمانیانین وضعین مشاهده ائتمك منظوریله اوروپایا گتمیشدر ولی اونین اشتوتکارتدا ایراد ائتدیکی معروضه فقط بیر نئچه ساعت آلمانیایا وارد اولدوقدان صونرا، قبلا قدرتلی میکروفونلار ایله مجهز اولونمیش اوپراسالونندان نشر ائدیلدی. دوغرودان امریقا خارجی ایشلر وزیری‌نین هوش و ذکاسی

قالانی ٤ نجی صحیفه‌ده

آقای سرهنك مرتضوی

که دولت قوه‌لری زنجانا وارد اولان زمان زنجان شهرینده ایدیلر دونن بورایا وارد اولدیلار.

بیز آقای سرهنك مرتضوی‌نین ائتدیگی اظهاراتی اوخوجولاریمیزین اطلاعیندن توتری درج ائدیریك:

بیز آذرین بیرینده زنجانی تحویل وئریب و آخرینجی ستون ساعت ٥ گون اورتادان صونرا زنجانی ترك ائتمیشدر. بو باره‌ده صورت جلسه یازیلیب و آقای بواسحق نخست وزیرین نماینده‌سی موضوعی گزارش وئردی.

من بئی‌دمن پاك نویسایت اولوناجاق صورت جلسه‌نی امضالاماق ایچون گئجه‌نی زنجاندا قالمالی ایدیم.

سحر ساعت ٧ ده سربازستونلاری تانك و توپ ایله سرهنك هاشمی‌نین فرماندهلیگی آلتیندا شهره وارد اولوب و ٢ گروهان موتورلی ژاندارم سرهنك ٢ شقاقی‌نین فرماندهلیگی ایله زنجانا وارد اولوب خیابانلاری فرماندارلیغی، تلگرافخانه، ایستگاه، تلفونخانه و دروازه‌لری اشغال ائدیلر.

نظامی و نگهبانلیق قوه‌لری جوقلی تظاهرلر ائدیب سرهنك هاشمی ده اتشیکده نطق ائتمیشدر.

بو نطقین نتیجه‌سینده و افراسی ستونلارلا گلمیش تانینماز آداملار فرقه عضولرینی دوتوب اولدیرمکه و وورماغا باشلادیلار. اولجه آقای شیخ محمد آل اسحقی توز محضرینده احاطه ائدیب بیر نئچه یئردن بیچاق واسطه‌سیله یارالادیقدان صونرا اونلاری وحشیانه صورتده پنجره‌دن آشاغی سالدیلار.

اوندان علاوه اونلارین دفترینده‌اولان اسناد و مدارکی شله آرادان آپاردیلار.

بقیه‌سی ٤ نجی صحیفه‌ده

آذرین ٢ سینده ساعت ١١ ده آقای دکتر جاوید ایله

روزنامه‌میزین مخبری زنجان مسئله‌سی باره‌سینده مصاحبه ائتمیشدی دونن کی نمره‌میزده یئر اولمادیغیندان بوگون درج ائدیریك

س - ائشیتدیکیمیزه گوره زنجان آذربایجان قوشونی و فدائی قوه‌لرندن آذرین بیرینده تمامیله تخلیه اولونمیشدر. سیز دولتین رسمی نماینده‌سی اولدیغینا گوره، بوباره‌ده بیزه لازملی اطلاعات وئرمه‌گیز سیزدن خواهش اولونور.

ج - ایکی آی اعزامی قومیسیونی‌نین طهراندا توقفی نتیجه‌سینده آذربایجان ایله مرکزی دولت آراسیندا ٢٣ خرداد تاریخلی موافقتنامه‌نین تحقیقینه لازم گلن ماده‌لر حل اولوب موافقت عمله گلمیشدر. ایران آزادلیغی و استقلالینین حفظی ایچون آذربایجان اعزامی قومیسیونی ممکن اولان قدر مسالمت یولی ایله مسئله‌نی حل ائتمکه چالیشیب ولازملی گذشتلر ائتمیشدر.

چون موافقتنامه جناب اشرف آقای قوام السلطنه طرفیندن امضاء اولونوب ابلاغ اولونمامیشدی ١٠ گون تاخیردن صونرا آبان آئینین ٨ ینده موافقتنامه‌نین اساسلی قسمتی ابلاغ اولوندی.

بعضی قسمتلری ایسه ابلاغ اولونمادیغی ایچون ینه من توقفه مجبور اولدیم، ایکنجی قسمتین ابلاغینی جناب اشرف آقای قوام السلطنه وعده وئردیلر که، صونرا، امضاء ائدیب گوندره‌جکلر، اونا بناءً من طهراندان حرکت ائدیب آبانین ١٤ ینده زنجانا وارد اولدیم. زنجاندا اولان مرکزی قومیسیونین اعضاسی و خصوصا نخست وزیرین نماینده‌سی آقای سرهنك بو اسحق ایله زنجان فرمانداری آقای ذکائی و زنجاندا اولان قوشون حصه‌سینین مسئولی آقای سرهنك مرتضوی‌نین حضورینده گوروشیب زنجانین تخلیه موضوعینین

قالانی ٤ نجی صحیفه‌ده

ترحیم و تعزیت مجلسی

حضرت حجة الاسلام آقای شیخ محمد علی آل اسحق زنجان شهرینده همین آذر آئینین ٢ سینده ارتجاعی تحریکات نتیجه‌سینده بیر عده اراذل و اوباش طرفیندن فجیعانه بیر صورتده شهید اولماسی مناسبتیله دوشنبه گونی آذر آئینین ٤ نده آخشام ساعت ٣ دن ٥ - ٥ قدر تلگرافخانه کوچه‌سی صمصام‌خان مسجدینده آذربایجان دموقرات فرقه‌سینین مرکزی قومیته‌سی طرفیندن ترحیم مجلسی منعقد اولاجاقدر.

آذربایجان دموقرات فرقه‌سینین مرکزی قومیته‌سی صدری

پیشه‌وری

شعرچی

برای اینکه احق‌والیق...

بئله‌لیکله یاشایین ها! منی ده لوبان یوباتا هردم دمن بیر چاغیرارلار. او گون منی ده چاغیرمیش ایدیلار. کارتدا ساعت ۳ یاریم یازیلمیش‌دی سادا من ٤ یاریمدا گئتدیم. دئدیم توی دیبنلر که قلانکسین یاشی‌قاتیشیق ایمیش که یئته کئچ گلدی. لاکن جلسه ساعت ٥ یاریمدا آچیق اعلان اولدی. گوردیم که یالام، وقت بورادا هر زاد دان عزیز ایمیش! آخیردا جلسه باشلاندی، باشلاندی، نئجه باشلاندی، رئیس گوروتیلی آلقیشلار ایچریسینده جلوس الدیب الدی:

— والله من توز یاشیدان آرتیق دانیشا بیلمه‌رم، برای اینکه منیمن احق والیقیم بورادا واردر و من اونلارین وجودیله توزیمی دانیشماغا لایق بیلمیرم، برای اینکه بیزیم توجامان یولداشیمیز آقای‌خوش کلام بئله دمن احق والیق در.

ولی برای اینکه دانیشیم واهمیت موضوعی بئتیریسم لازم گوروزم که توضیحاتی بو باره ده وئریلسین.

ولن‌الشاور فی‌تأسیس هذالکتابه‌خانةالشریفة قدسةالتی تسمی و یعرف باسم غیر مؤسسه و هذاکان ضروما جهولا.

برای اینکه من بو باره‌ده ایسته‌میرم دانیشام و اگر دانیشام توزیمی احق والیق بیلیرم. ولی بئله‌ده بیر نئجه کلمه دانیشالیم تولی‌لر ایچون تذکر و دیری‌لر ایچون تشویق‌دیری‌لر ایچون تشویق و تولیلر ایچون تذکر اولا بیلر، برای اینکه تولی‌لر واقعا تذکر ایچون احق‌والیق‌دیلر و دیریلرده تشویق اولونمالیدی‌دلار. من محترمین خاتمه سینده ایستیرم دییم که، اگر موسی اوعالمده‌در، بیز بوعالمده‌ییک و اگر بیزبوعالمده‌ییک، او اوعالمده‌در. بونا گوره‌او تذکره داها آرتیق احق والیق در. برای اینکه علم و معارف‌ساحه‌سینده گرمک ترقی‌ایده‌بیلسین‌بیز ایشله‌ملی‌ییک. اما ترقی یولی اودر که آدام عالم بی‌عمل اولماسین، مثلا چوغلی ادعادان سونرا آدام بیر ایشین باشیندا تویولاندا گرمکمرکه توز یلدیگین العمن ویرسین. اگرچه آدام ایشلری احق‌والیق صورتده انجام وئرملیدر.

برای اینکه بومجلسده ذکرخیری از موسی منظور ایتمیش اولام، احق والیق بیلیرم که سوزیمی قورتاریم، چونکه من اولجه دییبمه‌یم که منیم یاشیدان ایره‌لی دانیشمارام.

برای اینکه بیزیم قوجامان یولداشیمیز خوشکلام‌بئله‌دمن احق‌والیق‌در، خیال الدیریم که من آزدانیشیش اولسامدا موضوع آیدینلاشدی و بیز چوق خوشنودییک که بوگونکی موفق اولموشوق و چون موفق اولموشوق بیز چوق خوشنودییک.

بئله سوزیمی قورتاریرام. برای اینکه سوزیمی قورتارماق احق‌والیق‌در اوندان که قورتارمایم، و نئجه‌کی بیلیرسوز ایندی سیزی بورایا چاغیرمیشیق، برای اینکه سیزده بوجلسه‌ده اشتراک ایده‌سوز...

«دقیقه‌ین‌مرکبی قورتولدیغینا گوره بوحرارتلی نطقین دالیسین که بیر ایکی ساعت دوام‌ایندی یازا‌بیلمه‌دیم...»

چکسلواکیادا

بیر هفته صورلسرا چکسلواکیادا چکسلواکیاتوپراقی فاشیستلرین اشغالی آلتندا اولان وقت میلرجه چکسلواکی‌نین تولوروممسه یاعث اولان جیسون آدلانان معروف وطن‌خاینی‌نین محاکمه‌سی باشلانلاجاقدر جیمونیت یراداشلاری‌ایله محاکمه اولاجاقلار.

سووئت اتفاقیندا معارفین انکشافی

چار حکومتی دوورینده روس تورپاقلاریندا یاشایان مظلوم طبقه‌لر میلیونجه حق‌سیزلیکلره معروض قالدیقلاری کیمی علم و مدنیت داهنا دوغروسی معارف ساحه‌سینده‌ده جدی صورتده قووولوش ایدیلر.

بو دوورده علم و معلوماتین بوتون مالکلرین سرمایه‌دارلارین دولت ایشلرینده چالیشان عالیرتبه مامورلارین تاجرلرین و روحانیلرین اوشاقلارینا حصراولدیقی ایچون فعله کندچی عمومیتله آشاغی طبقه‌لر باجارا بیلمزایدیلر اوشاقلارینی مکتبه‌قویوب‌اوخوتسینلار

بو دوورده‌اوشاقلاری مکتبه‌قویوب و اونلاری اوخوته‌ورماق بوتون سرمایه‌دار تولکه‌لر کیمی روسیه‌ده‌ده آغیر خرجلر ایجاب‌ایدیردی.

شبهه یوخدور که بوتون گونی استثمار پنجه‌سینده ازیلیب گوندلیک مخارجینی تامین اتسکه قادراولمایان فعله هیچوقت آغیر پوللار خرج‌الدیب اوشاقلارین مکتبه قویماغا و اونلاری تربیت اتسکه امکان تاپابیلمزدی بو ایسه گوستریر طبقه علم و مدنیت‌ساحه‌سیندن قووولوب سواد و معلومات عالیمنی‌ده یاشقا امتیازلار کیمی یوللی طبقه‌یه وئرملی‌ایدی.

هله یوخسول طبقه‌لرین محرومیتلرینه باخمیاراق چار حکومتی‌دوورینده عزیز بی‌جهت آداملارین معلومات و بیلیکلی اولمادان عالی مقاملاری‌احراز ایتدیکلری ایچون قولتورو معلومات قسمتین قیمتی یوخ ایدی — بونا بناء هرکس توز نوبه‌سینده آز بیرمعلوماتلارا کفایت‌له‌نیب داها بیر یوکسک علمی مقام تحکیرله دوشنزایدی — بو ایسه معارف قسمتینه مخصوص بیرتوجه اولمادان کیمسه علمی‌ساحه‌لرده ایشله‌مه‌که رغبت گوسترمه‌ییب جهالت‌ویی‌سوادلیق گوندن گونه بوتون روس خلقینی تهدید الدیردی

الده اولان احصائیه‌لرین حکایت ائتدیکلری کیمی کئچمیشده خلقین یالنیز ٢٤فایضی‌سوادلی‌ایدی قادینلار گلدیکده بو رقم داها اشاغا گئدیب ١٢ فایضه یئتیردی. بوندان علاوه متعدد ملتلرین بخصوص القبالاری اولمادیقیندان اصلا اونلار مطبوعاتین و معارفین نه اولدیقینی بئله یاشا دوشمه‌ییردیلر. بئله بیر وضعیتده دولت ایسه‌خلقین سوادلانماسینا چالیشماییردی.

بو وضعیت بویوک اوقتیابراغلابینا قدر حکمفرمایدی.

بویوک لنین و ستالینین‌رهبرلیکی ایله یارانمیش اوقتیابر انقلابی بو حقسیزلیکلره ایدی اولاراق سون قویاراق معارف و مدنیت‌قاپولاریینی بوتون سووئت اتفاقیندا یاشایان خلقلرین اوزینه آچدی. سووئت اتفاقی قانون اساسی‌سینین ١٢١ نجی ماده‌سینده دییلیر: «سووئت اتفاقیندا بوتون وطنداشلارین تعلیم حقلری واردر»

سووئت قانون اساسی‌سی بو حقی میانه گئچیرمکدن توتری لازم اولان مادی ومعنوی یاردیملاری‌نئله گوستریر.

ایندی سووئت تولکه‌سی دنیانین قاباقجیل معارف و مدنیت تولکه‌سی اولموشدور. مثلا ١٩٣٩ نجی ایلین ژانویه آیینین ١٧ سینده گوتوریلن احصائیه ثابت ایتدی که سووئت تولکه سینده ٩ یاشیندان ٤٩ یاشینا قدر بوتون خلق لر ایچریسینده ١٠ فایضدان آرتیق سوادسیز تاپیلماز.

گوستریلن ایلده ثابت اولدی که بوتون مدرسه یاشینا چاتان اوشاقلار تور آنا دیللرینده ابتدائی مکتبلرده تحصیل الدیرلر.

١٩٣٩ — ١٩٤٠ نجی تحصیل ایلینده ٣٢ ملیون یوز مین نفر اوشاق ابتدائی و اورتا مکتب لرده اوخوییوردیلار. یاشلی‌لار ایسه ٦ ملیوندن غرلیک بیر عدده مخصوص کلاسلار تشکیل الدیلمیش‌ایدی.

همان ایلده سووئت تولکه‌سینده ٨٦ دیلده‌کتاب و ٥٩ دیلده روزنامه طبع و نشر اولونیدی.

١٩٣٩ — ١٩٤٠ نجی تحصیل ایلینده سووئت تولکه‌لرینده ٦٢٠٠٠٠ نفر طلبه ٧٥٠ عالی مکتب ده تحصیل ایتمیشدر.

بو نکته‌نی قید ایته‌لیک که‌چار حکومتی دوورینده بوتون روسیه‌ده (٩١) عالی مکتب وار ایدی که اورادا ١١٣٠٠٠ طلبه ظاهری صورتده مکتب دوره‌سین کئچیریردیلر.

بو مکتبلرده اوخوماق آغیر مخارجلر ایله توش گلدیکی ایچون محدود بیر شخص لره فقط اورادا شرکت اتسک اجازه‌سی وئریردی.

بو ایسه معلومدر که مخصوص آداملار ایچون الویریشلی ایدی. آنجاق آشاغی طبقه یعنی خلقین اکثریتی بو حقدن محروم ایدی.

سووئت اتفاقیندا ابتدائی‌مکتبلرده تحصیل و اونون وسایلی مجانی در. اورتا و عالی مکتب لرده‌ده سووئت دولتی عهده تحصیل‌خرجلرینی وئریر.

دمیر یولین وکارخانه‌لرین مکتبلرینده بوتون مخارج و تحصیل‌وسیله‌لرینی سووئت حکومتی نقط و نقط توزی متحمل اولوبدر.

١٩٤٠ و ١٩٤١ نجی سووئت حکومتی گوستریلن مدرسه‌لرین تحصیلی ایچون ٥ میلیارد مانات خرج ائتیشدر.

بو جریانی نظره آلدیقدا گوروریک که سووئت حکومتی عملی‌صورتده سووئت وطنداشلارینین تعلیم و تربیت حق‌لرینی تامین و اونلارین تحصیل وسیله‌لرینی تهیه الدیبدر اگر ١٩٣٩ نجی ایلدن بری گوتوریلن احصائیه‌لری مطالعه ایدرسک شبهه یوخدر که بو اوجسیز بوجاقسیز تولکه‌ده سوادسیز آداملارلا توش گلمه‌جه‌ییک بو ایسه دییک اولور که سووئت حکومتی‌نین معارف ساحه‌سینده گوتوردیکی آددیملار و ائتدیکی فعالیت وآلدیقی نتیجه‌لر بوتون دنیا دولتلری قارشیسیندا سابقه‌سیز بیراقدام در.

داخلی خبرلر

مراغه خبرلری

۱ — دوشنبه گونی آبان آیینین ٢٧سی ساعت ٤ده بوتوت فعال عضولرین اشتراکیله‌مراغه کومیته‌سینده بیر ییغیجاق اولشدیر. گوز اکینی خصوصیندا نیچه نفر دانیشاندان‌سونرا قرارآلیندی که، قرخ نفر فرقه‌نین فعال عضولریندن اطراف کندلره گوندریلسینلر یاغیندان کندچیلرین احتیاجلارینا رسیدگی ایدیب لازم اولان توخوم و اکین ابزاری تهیه ایدیلمه‌سی اقدام ایتسینلر.

میاناجوانلار تشکیلاتینین تبریکی

تبریز مرکزی جوانلار تشکیلاتی: دموکرات جوانلارینین تشکیل گونی اولان آذرین بیرنجی گونی و اوتون ایل دونومینی بیز میاناجوانلار تشکیلاتی ایشچیلری مرکزده اولان جوانلارا تبریک دییب موفقیتلرینی آرزو ایده‌ریک.

میانا جوانلار تشکیلاتی ایشچیلری.

تبریزمرکزی‌جوانلار تشکیلاتینین تبریکی

«دموکرات‌جوانلارینین تشکیل گونی اولان‌آذرین‌بیرنجی گونونی‌واوتون‌ایل دونومونی میانا و گرمرود جوانلاری طرفیندن توز صمیمانه تبریکا تبریزی مرکزی‌جوانلارتشکیلاتینا‌تبریک‌بیلدیریب‌بویوک موفقیتلر آرزو ایده‌ریک.

میانا جوانلار تشکیلاتی صدری

آذربایجان‌رادیوسندان

بویوک‌دولتلر وزیرلرینین جلسه‌سی

٤ بویوک دولتلر خارجی ایشلر وزیرلری بو گون جلسه تشکیل ویریب وتوجلی‌باره‌سینده‌دانیشاقلارینی قراره آلیبلار خارجی ایشلر وزیرلرینین دونکی جلسه‌سینده مسیو مولوتوفین تربیت حقینده ویردیکی پیشنهادلار باره‌سینده دانیشیق‌اولمیشدر

رومانیادا سئچگیلرین نتیجه‌سی

رومانیا سئچکی لرینین نتیجه‌سیندن معلوم اولدوقی کیمی بو سئچگیلرده رای ویرمک حقینه مالک اولانلاردان یوزده ٩٠نفر رای ویرمیشلر ایندیه‌دک سئچگیلرین نتیجه‌سی بو قرار اوزره اولموشدر. بیرلشمیش آزادیخواهلار جبهه‌سی ٣٤٨ نماینده ماییو فرقه‌سی ٣٢ نماینده‌براتیانو فرقه‌سی ٣ نماینده بوتونلا رومانیا خلقی نین اراده‌سی رومانیادا نئجه نفر مرتجع و خلق دشمنلرینه‌غالب گله‌رک رومانیاآزادلیق جبه‌سینین اولدوقجاگوجلی اولدوقی تاملیه ثبوته چاتیر

آمریکادا اعتصاب

آمریقادا داش کومور معدنلری کارگرلری ایره‌لیدن قرار آلدیقلاری کیمی اعتصاب ائتیکه باشلامیشلار بو اعتصابدا ٤٠٠مین‌کارگر شرکت ایتمیشدر آمریکا دولتی سلاح و سونگو نظامی گوجیله کارگرلری بوغماق و اعتصابین قاباقین آلماق ایسته‌مشدر بوناگوره‌ده آمریقا کارگرلراتحادیه‌لرینین رئیسی دییشدر که نه محکمه نه سونگو و یاشقا بیرشی‌لر کارگرلرین گوجلی اعتصابلارینا اونلارین مبارزه‌لرینه مانع اولا بیلمه‌جکدر

انگلستاندا

انگلیسانین بیر چوخ روزنامه‌لرینین یازدیقینا گوره انگلیس کابینه‌سی‌نین دووت نفر وزیرلریندن‌انگلیس دولتی‌نین ملتلری استثمار ایتمک. کیچیک تولکه‌لرین حقلرینی آرادان آپارماق سووئت اتفاقی‌علیهنه تبلیغات ایتمک یاشقالارینین تورپاقلارینی‌اشغال ایدیب فاشیزمی قوتلندیرمک یئنی‌محاربه یاراتماق آمریکا مستعمره صاحبلاریندان طرفدارلیق ایتمک اساسندا اولان سیاستیله مخالفت گوسترمیشلر علاوه ١٠٠ نفر انگلیس مجلسینین نماینده

دنیا خبرلری

لریندن انگلیس دولتی‌نین خارجی سیاستینی شدتله تنقید ایدیب‌دییشلر که دولت توز سیاستینی تغییر ویرمه‌لیدر

بیرلشمیش ملتلر تشکیلاتیندا

بیرلشمیش ملتلر تشکیلاتی‌نین‌سیاسی کمیته‌سینده دونن بیرلشمیش ملتلر تشکیلاتینا عضواولان دولتلرین دشمن حساب اولونان تولکه‌لرده‌کی قشونلاری و بو قشونلارین سایی خصوصندا دانیشیقلار دوام‌ایتمیشدر سووئت خارجی ایشلروزیری مسیو مولوتوف مفصل دانیشیب و بوخصوصدا کامل ایضاحات ویرمیشدر هندوستان‌ویوگسلاوی‌فرانسه نماینده‌لری‌مسیومولوتوفین پیشنهادیندان طرفداولیق ایتمیشلر.

بیرلشمیش ملتلر تشکیلاتیندا

بیرلشمیش ملتلر تشکیلاتین اجتماعی ومدنی کمیته‌سی دونن جلسه تشکیل ویریب دنیا کارگرلرینین بیرلیکی و دنیا زحمتکشلرینین بین‌المللی اتحادیه‌لری باره‌سینده دانیشیق آپارمیشدر.

یونانـدا

یونان دولتی مقدونیه‌ده آزادیخواهلار وملی قوه‌لرعلیهنه‌طیاره‌موتانلک ایشه سالیشدر یونونلا یونانداکی فاشیست خاصیتلی حکومتین حقیقی ماهیتی میدانا چیخیب وآیدینجامعلوم اولور.

آمریکادا کارگرلرین اعتصابی

٤٠٠ مین نفر آمریکا داش کومور معدنلرینین کارگرلری ایره‌لیدن قرار آلدیقلارینا گوره ایشدن ال چکیب اعتصابه دوام ایتدیریرلر بو کارگرلر مزلرینین آرتیریلماسینی تقاضاایدیلر اما سرمایه‌دارلارین آلتی اولان آمریکا دولتی‌کارگرلرین دوزگون سوزلرینی قبول ائتسکه حاضر اولمامیشدر. کارگرلردیرلر که مزلری آرتیریلمایانلک اعتصابدان ال گوتورمه‌یه‌جکلر بئله‌لیکله آمریقا دولتی سلاح وسونگو گوجیله کارلرکرلری بوغماق واعتصابین قاباقین آلماق‌ایسته‌میشدر. آمریقا کارگرلر اتحادیه‌لرینین رئیسی بوناجواب اولاراق دیمشدر که‌نه‌محکمه نه‌ده سونگو و یاباشقابیرشی‌لرکارگرلرین گوجلی اعتصابلارینا واونلارین مبارزه‌لرینه مانع اولا بیلمه‌یه‌جکدر.

مدینه گلگون

گئچن ایل

آذر آیندا اورمی‌دا اولان حادثه‌لردن بیرپارچا

قلیم اونوتایب کئچن گونلری ، تاثلی طوفانلا آچان سحری ،

***

دده‌یم که ای قادین آغلاما یئتر ، بو حالا طبیعی داغلاما یئتر ،
بسدر ، چوق آتن‌لار اودلاراسنی ، قول کیمی سالدیلار الیارا سنی ،
سنین کیچیتیندن دوتار کن خبر ، بیلیرم آدینا چوق سوز دیلر ،
ای قادین ! یادینده اورمی‌یه گون‌سن ، نه یاغیلاشب یوللا کئچیرکن ،
دده‌ینکه ، باجی‌جان کینه‌سن یه آن ، دینله سوزلرینی ایشیت یاغیشدان ،
دده‌یم سویله گوروم دردینی یه‌یه ، دی ، بیر اوزینده که لکه لر نه‌دیر
نه‌دن چیچک کیمی سولغونه‌راوزون ؟ سانکه دریالاردا غرق اولوب گوزین ،
کیم ویریب درسته دردی قصه‌نی ؟ هانسی قصه‌دیر او ، یانه‌یرسنی ؟
دده‌ین که یاغشی بیل آنایام آنا ، ظالم‌لر یاغریمی دوغرادی قانا !
آزادلیق اوستونده اریمی ، اوغلار ، اولدیریب هممه که ایویمده نه وار ،
تالان ایله‌دیلر ، اوددا ویردیلر ، آلیندی اورکیم اولدی تارمار ،
آخ عزیز بالامی آلدیلار مندن ! گوز یاشی یوللاشدی منه ازلمدن ،
تیتره‌دی بدنی بو وقت اوقادینت یادینا سالان که دوغما اولادین ،
تو کدی گوز یاشلارین هی ، ساقاسولا ، دده‌ی شیرین اولار آنایا بالا ،
لاکن بالاسی‌دا قویمادیلار ، ساغ ، گورمسن گیدرمی سیندن بو داغ ؟
منده بی ناموس دییرمک اوغلار ، توزدوغیلا که بیمن دوگوب تورودیلار
ساندیلار آرالی دوغما الیمدن دده‌ین ، بالاجیزام گومگیزم‌من ،
او زمان یادینده وارمی من سنه ، دده‌یم که گون گلیر گورمرسن ینه ،
دوغما وطنی نی ، دوغما الی نی ، ویرر خلقیم سنه کسک الینی
یانار یوردوموزین نورلی‌جمالی ، گیدر اورکیندن گیچیشین داغی
سنی آنا دیه سسلی یی هامی ، شاعرده آدیندان آلار الهامی
یازار ایدلیک بیر داستان سنه ، بوتو تکرار ایدیب دیلیمده ینه ،
دیییرم خلق اولسون آدینا آنا ، سنه قوت ویرمک آذربایجانا !

توبلایان ، خانم داش

آتالار سوزی

گئجه نامرد کوپه‌ییندن قوی
آپارسین سو ، سنی !
یاتما تولکی دالداسیندا قوی
ییسین آصلان سنی !

توخون آجدان خبری اولماز .
« توخون آجیسی ـ قوخوم آجیسی
آرا قاتم اول ، چوخی اشه دن
ایسه !

ات دیرناقدان آیریلماز ، قارداش
قارداشدان .

آتی آت یانیندا باغلاسان ،
همرنگ اولماز سا همخوی اولار .
گیجه‌نه ـ گذشت دیرلر
قانی قانیلا یوماز لار ، سو ایله
یووارلار .

دهلی دن دوغری خبر .
داما ـ داما گول اولار ، دادا
دادا هیچ اولار .

جهد ایله دوست قازان ، دشمن
اوجاق باشیندادر .
جهل ایله حاجا گیتمین یول لار
دا سرگردان قالار .

بیر دهلی بیر قویویا داش سالار
مین عقیللی چیخارا بیلمز .

باشیمی باریب اته کیه توزتو کور
دیه‌دین بیلدیم ـ تکرار ایتدین
شکه دوشدوم ـ آند ایچدین بیلدیم
یالاندر .

دنیا دا ایکی‌هنر یاخشی‌در : بیری
تجربه ـ ایکینجی‌سی تجربه‌نی ایشلتمك
ساخلا سامانی ، گله‌رزمانی
آجین یوخوسی گلمز ، ایلان
ووران یاتار آج یاتا بیلمز .
ال کیکین الی کیمك دن
خیری اولار .

قولون سینیغی ، بوینا یوکدر
قارداشلار ساواشدی ، ایله لر
اینانمدی .

یئیه وای ـ وای دیه‌ن چوخ
اولار ولی چورك ویرن اولماز ؛
جوجه آشدان ایستی اولدی
قازان دیر : دیلیم میزیل در ،
چومچه دیر : بولاینماغ چیخمشام .
دگرمان بیله‌یکینی ایدیر ، چاه
خیالی باشین آغرادار .

دوورت بویوك دولت خارجی ایشلر وزیرلرینین جلسه‌سی

دونن فرانسه ـ آمریکا ـ سووت اتفاقی انگلیس خارجی ایشلر وزیرلری جلسه تشکیل ویریب ... آلمانیا ... آپارمیشلار ـ خارجی ایشلر وزیرلرینه ... خارجی ایشلر وزیرلری جلسه‌سینه گزارش ویرمکلرینی قراره آلمیشلار .

رسمی اعلان

مشروب تهیه ایتمك ایچون ۱۰ر۸ر۲۵ تاریخدن اعتبارا اون ییل مدتینه بیر سهامی شرکتی (نوش آذر) آدلی ایکی میلیون بوزمین ریال نقـدی سرمایه ایله که هامیسی پرداخت اولوب تبریزین چرنداب محله‌سینده تشکیل تاپوب و آقای تاجیك قازاریان مدیرعامل و آقایان یغسرات مقیردیـچی باروییان و میکائیل ساهاکیان شرکه هیئت مدیره‌لیك سمتیله و آقایان آشوت باروییان و ماوکار سرکیسیان معتش لیك سمتیله تعیین اولوب واو شرکتدن صادر اولان هرجور اوراق اسناد ایکی نفرهیئت مدیره اعضاسی امضاء سیله معتبر اولاجاقدر و بو شرکه ۲۰ر۸ر۲۵ تاریخده آذربایجان ثبت اسناد اداره‌سینین ثبت شرکتلر دفترینده ۴۱ر۲۳۴ نمره‌نین ذیلنده ثبت اولوبدر

ش ۳۸۰

آذربایجان ثبت اسناد اداره‌سی رئیسی اعتماد

اعلان

شرکت سهامی چرمسازی ایرانین ۶ ر ۵ ر ۲۵ تاریخلی مجمع عمومی سینین تصویبینه گوره و شرکتین ۱۲ ر ۵ ر ۲۵ تاریخلی ـ اعلانی موجبنجه که قرار اولموشدور شرکتین سرمایه سینین آرتیلماسی ، سهام صاحبلرینین قرضه اوراقی آلماسی طریقیله عمله گلمه سهم صاحبلرینین قرضه آلماغا حاضر اولماماقلارینا گوره بو وسیله‌ایله اعلان اولونور که شرکتین فوق‌العاده عمومی مجمعی دوشنبه گونی آذر آیینین ۱۸ نده (۱۸ر۹ر۱۳۲۵) ساعت ۲ گون اوورتادان صونرا شرکتین اوز مرکزینده تشکیل تاپاجاقدر بونا گوره بوتون سهام صاحبلریندن خواهش اولونور ذکر اولونان وقتده اوزلری شخصا و یا نماینده‌لری اساسنامه نین ۲۴ نجی ماده سینی نظرده آلماقلا برابر وروده تحصیل ایدیب وجلسه‌ده حاضر اولسینلار .

جلسه نین دستوری

۱ ـ شرکتین ابقا ، و یا انحلالینه راجع دانیشماق .
۲ ـ ابقا ، صورتنده شرکایه قرضه اوراقی ویرمك و یاکارخانه نی اجاره‌یه ویرمك .
۳ ـ انحلال صورتنده هیئت تصفیه انتخاب ایتمك و کارخانه نین ساتیلماسینا اختیار ویرمك .

هیئت مدیره شرکت سهامی چرمسازی ایران

آند ایچمیشم

مجلس‌ملی ده من وجدانیا آند ایچمیشم خلق ایچون هادی اولان قرآنیا آند ایچمیشم

• • •

فرقه‌مین رهبرلیگیله هر زمان الده قلم خلقین دشمنلریله چرپشام هر دمبدم
بو عقیده مده ازلدن دورموشام ثابت قدم مقصدیمه چکدیگیم زندانیا آند ایچمیشم

• • •

عاشقم خلقین یولوندا فخریله سرباز اولام قهرمان سربازلاریلا یار اولام دمساز اولام
بو ردوما خدمت ایدن ملته همآواز اولام بو مرامه چاتماغا جانانیا آند ایچمیشم

• • •

شمعدور خلقم اونون دوره‌سینده من پروانه‌یم هردولا شام باشینا عشقینده بیر دیوانه‌یم
امتحان ایت گورجه محو رخ جانانه‌یم وصل یاره چاتماغا هجرانیا آند ایچمیشم

• • •

اویاسات آختاریب ناموسیلی خلقی آتان سن اگر خلقین سیوبرسن چوخ توزین ویرمه نشان
کیم توزین سیوسه اولی نابود ایدر دوورزمان
منده مخلصین اینکه دورانیـا آند ایچمیشم

• • •

مسلکین خلقون امان ساتانلاردان شخصیته جان قویان ایمانلارلا باشلاما ضدیته
آند اولا فرقه‌مده‌کی ناموسه هم حیثیته بیله شخصی آتماغا توزجانیا آند ایچمیشم

• • •

خادمم اصل حقیقت من کیمم ثاوار اولام دوره‌یه فرمان ویرم یا مصدر هرکار اولام
من گرك توز خلقین قربانلاریلا یار اولام فرقه‌میه ایتدیگم پیمانیا آند ایچمیشم

• • •

ایسیورم خلقین گرك حاقین فراموش ایله‌سین مقصدیمده هر غرور هر زحمتی نوش ایله‌سین
منده ایسترمن هرلحظه خاموش ایله‌سین لیك منده‌یازماغا ایمانیا آند ایچمیشم

هلال ناصری

اداری اعلان

حرمتلی آبونه چیلردن تقاضا اولونور اوز آبونه پوللارینی ویرمکده تسریع ایتسینلر

بوگونلرده

بوگونلرده

« وطن » سینماسی

تازه بویوك سووت فیلمی

« آنـــــد »



فیلمین قورولوشچیسی م . چیاورلی

ستالین رولوندا آرتیست ا . قراوانی

« سووت فیلملری نماینده‌لیگی »

اعلان

آذربایجان معارف اداره‌سی ۲۵ نجی ایل بودجه‌سینین اضافات محلیندن قرار آلیبدور که تبریز شهرینده اشاغیداکی محل‌لرده :

لیل‌آباد ـ شمال باغی (شازدا باغی) اطرافیندا ـ سرخاب قاپوسی اطرافیندا ـ عموزین‌الدین و شب غازان ـ خطیب ـ قره‌ملك ـ مارالان ـ ستارخان خیابانی (سردار باغی کجیل اطرافیندا) ـ استامبول قاپوسی‌اطرافیندا ـ ییلانکی ـ قاروان

۶ و ۴ کلاسلی ابتدائی مدرسه‌لری تاسیس و دایر ایتسین بونا گوره اعلام اولونور هرکسین مذکور محل لرده مدرسه ایچون مناسب عمارتی اولورسا (۶ کلاسلی مدرسه اردت توتری لااقل ۸ باب و ۴ کلاسلی لارا ۶ باب وسعتلی ـ ایشیق ـ قوری وگون دوتان اوطاق و گیش محوطه (حیاط) و سو انباری ـ اتانیه یئری) قوری صورتده معارف اداره‌سینین تفتیش دایره‌سینه مراجعه و اجاره‌نین ترتیباتینه راجع مذاکره ایتسین .

عمارت آبرومند و یاخشی اولورسا مناسب وعادلانه مال‌الاجاره پرداخت اولاجاقدر .

ش ۳۷۹ ۲ـ۳ معارف اداره‌سی‌نین رئیسی ـ دیالیان

اعلان

محترم اهالینین اطلاعیندن اوتری اعلان اولونور که آذربایجان‌سهامی بیمه شرکتی که اردیبهشت ۲۵ دن بو طرفه تاسیس اولوبدر اوز ایشلارینده بو آز مدتده بویوك بیر موفقیتلره نائل اولوب بیله‌کی بو مدتده ۱۰۰ فقره عمارت و بعضی بویوك کارخانه‌لر (بوستان ـ حلاجی ـ تقطیر رسومات) و بیوك کالا انبارلاری (اقتصاد اداره‌سینین انبارلاری و سایر مال‌التجاره انبارلاری) یانقین مقابلینده بیمه ایدیب و بو وسیله‌ایله اوز حاضرلیقنی هر قسم بیمه ایشلرین انجام ویرمه‌سی ایچون عموم و مخصوصا کارخانه صاحبلرینه خبر ویریر که احتمالی خطرلری نظره آلماقیله اوز کارخانه و موسسه و کالا انبارلارینی بو شرکتین یانیندا بیمه ایتمکه اقدام ایتسینلر

آذربایجان سهامی بیمه شرکتی

اعلان

سووت مریضخانه‌سی خبر ویریر که رنتگین (برق و آینه) شعبه‌سی تازه اصول اوزره تشکیل تاپیب و مریضلر تازه گلمیش عالی درجه‌لی متخصص دکتر توسطیله معاینه و معاینه نین نتیجه‌سی مریضلرین ایسته‌دیکلری دیللرده یازیلیر

سووت مریضخانه سنین مدیریتی

بکر حالیلی

نا انصاف بیر چوره کچی نین آخری

ـ۲ـ

دیرلر هیچ کس اوز پیشه‌سیندن راضی اولماز . اما حاجی او کسلردن دگیل‌ایدی چونکه‌او اوز پیشه‌سیندن بیجه نارازی اولابیلردی بیرصورتده‌که بوگون صاحب اولدوغو مال وملکی حاصلی که تهیندیرچی چوتکایا سالدیقدا لااقل ۶۰ـ۷۰ مین‌تومن میراثینه اولار ، مشغول اولدوغی پیشه واسطه‌سیله قازانیشدی بوندان علاوه ۳ ـ ۴ دفعه گیتدیگی زیارت یوللاریندا خرج ایتدیگی پوللاری‌ ده عین واسطه ایله قازانیشدی .

او ، چوق سیاستچی بیر آدام‌ایدی . همیشه اوز دوستلارینا پول ییغمیغی یوللارینی ... معلومات ویریب ، توزینی اولانرا ... گوسترردی و :
ـ « اوغلوم ، پولی قازانماق آساندر ، خرجلمك چتیندر . آغیر زحمتیر ساییه‌سینده قازاندیغین پولی خرجلیرکن مکرلش ، لوبله یئره صرف ایله‌کی هم بو دنیاده خیری اولسون هم ده آخرتیوه » دیه نصیحت ویریردی .

حاجی خانم یرخیال گلدی ، اوزگه‌لره گوستردیگی‌توابع ایشارین پولوی اولمه توزی گیدر ، اوزگه‌لره ایتدیگی توصیه‌لرین ربا اولمادیغینی اثبات ایلیردی .

حاجی مهدیقلی موبله‌دیگیمیز وجهله پول خرجله‌مگین اصولونی باجاردیغی کیمی ، پول قازانماقیده وقتینی و یولونی گوزلمه‌سینه بیلیردی . او بو یولدا فوق‌العاده مهارت و جلده لیکله‌حرکت ایدیب‌کالان‌کالان پوللار قازانماقدا موفق اولوردی او بیلیردی‌که ، نه‌قدرکه امپریالیزمین استعمار سیاستی ایراندا دوام ایده‌جك ، نه قدر که بو سیاستین تاثیریـغی‌ایله اللهدان الهامی ایدیب رضا شاه پهلوی کبر و غروریله تخت سلطنتده اگله‌شیب ، حکمرانلیق ایشلرینی اوز کئفی ایسته دیگی کیمی داها دوغروسی ، اوامرینه مطیع اولدوغو آغالاری‌نین گوستردیگی کیمی اجرا ایده جکدر اوندا ایران اهالیسی‌نین اقتصادی وضعیتی گوندن‌ـ گونه فلاکت اوچوروموا دوغرو گیده‌جك و بدبختلیکله هم‌آغوش اولان یوخولدن ده دائمی اولاراق ذلت ، جهالت ، آجلیق و تعطیلك حکم سوره‌جکدر ، بوخیالارحاجی آقاینی قلبی چوق سئوینده‌ریردی . اونا گوره که او گنجیش ایللرده مشاهده ایتمیش و تجربه‌لنمیشدی که ، چورك قحط اولان ایللرده ، آنجاق سرمایه‌سی چوق اولان چوره‌کچی لر ، ساییز‌ـ حسابیز مقدارلردا پوللار قازانابیلرلر . اونا گوره او ، همیشه ، موجود قدارلرینی عرمن موقعینده اوجوز قیمتله آرپا ـ بوغدادان علاوه ، مکه ، داری وغیر حیوانه وتریب آنبارلارینی دولدوراردی . یاغلانان وتعطیلیگین میزانی یوکسك درجه‌یه قالخان گونلره ساخلاردی . بو طریقیله حاجی آقانین بله انبارلاری دائمی اولاراق هرجنسدن اولان ۳ـ۴ و حتی ۵ ایل دن قالما اون تایلاری ایله دولو و آغزلاری (قاپولاری) مهر و موم اولاردی . حتی بیر گون کیچیك اوغلی حاجی‌نین بو احتکارلیغینا اعتراض ایدیب دیمیشدی که « آقا ، اگر بو گوندن اعتبارا بیر آووج بله آلماسان دکانیمزین ایکی‌ایللیك مصرفیندن آرتیق آنبارلاریمیزدا موجود ذخیره واردر ، آخر به بو قدر آلیرسان ، اوکه ، بوقدا دریت دوشور او که اون ده آجیلاتیر » اونون جوابینده حاجی دیمیشدی : « اوغول هله سنین پول قازانماق وقتوا چوق وار ، « آجلاییرسان بورا ایراندیر ، هوی بیر موسمی گلسین ، اوندا گوررسن که بوتون دوشمیش بوغدا ایله ، آجلامیش اوتوب گوزلری اوستونده نیجه باش یاردی ـ ساچ یولدی دوشه‌جکدر » .

حقیقتده اوغلی آز زماندان صونرا آتاسی نیجه دیدیگی سوزلرین چاغلی بیر حقیقت اولدوغونی مشاهده ایتدی . یایلاق ایکینجی آیندان اعتبارا قحطلیك باشلانارکن عموم چوره کچی خانه‌لرده اولدوغو کیمی حاجی‌نین‌دا دکانینین قاباغینده فرصت بیشتر بریا اولوب توزلشمن وحدتینی گورمن گونه آرتیر ماغا باشلادی

هارا و نه ایچون گلیرلر؟!

۱ نجی صحیفه‌دن بقیه

حقیقی قدرتینی درک ایده بیلمه‌میشلر؛ او، هرقابافا گلنی توز آرشینی ایله اولچمگه عادت ایتمیشدر.

آذربایجان نهضتی خلق نهضتی‌دی، او، توز گوجینی و قدرتینی خلقدن آلدیغی ایچون خلقی سه‌ومیین، خلق قدرتینه قائل اولمیان هر بیرایشی و هر بیر حرکتی توزنین الینده اولان ماجراجولیق میزان الحراره‌سی ایله تعیین ایدن آداملار بوقدرتین حقیقتینی درک ایده بیلمزلر.

آذربایجان نهضتینین ریشه‌سی چوق دمرین و چوق قوی‌در. اونی بوتون ایران خلقلرینین اوره‌گینده و مظلوملارین روحینین عمقینده آراماق لازمدر.

آقای قوام اشتباه ائدیر، بیزیم خلقیمیز هر بیر احتماله قارشی آماده‌در.

جماعتیمیز آلدیغی آزادلیغی هر قیمته اولور اولسین ساخلاماقا آند ایچمیشدر.

آقای قوام و اونون اطرافینی بورومیش مرتجعلر ملا نصرالدین کیمی توز میندیکلرینی حساباآلمیرلار؛ اونلار آلتی آیدان بری بیزیم ایله آپاردیقلاری دانیشیقلار اثناسینده دیدیکلری سوزلری مبادله ایتدیکلری مکتوب و تلگرافلاری تمامیله اونوت‌ماسد براینمکه چالیشیرلار.

حتی ایش توزلرینده مشبه اولمیشدر، ایله ظن ایدیرلر که، جور به جور توظهور آداملار ایله اشتار ویرمکده اولدیقلاری ورق پاره‌لر واسطه سیله حقیقتی انکار ایتمک و اونی عکسینه گوسترمک آسانلیق ایله میسر اولان ایشلردندر.

بیز چوق گوزه‌ل بیلیریک که، آقای قوام و ارتجاعی عنصرلر یئنی بیردیکتاتورلیق وجوده گتیرمگ چالیشیرلار، بیز چوق گوزه‌ل آنلامیشیق که، آقالار مشروطه وناقص قانون اساسینی بئله اورتادان آپارماق فکرینده‌درلر.

بیز چوق یاخشی آنلامیشیق که، اونلار ایسته‌ییرلر پست، رذل و آلچاق توکرلردن یاپلانمیش بیرمجلس یاراد یب اونین آدیندان ایرانداآزادلیق ریشه‌سینی کسیلر، بیز چوق گوزه‌ل بیلیریک که اونلار گوندن گونه شدتلنمکده اولان آزادلیق حرکتینین وحشته دوشوب اونین قاباغینی آلماق ایچون هرجور نامردلیگه حاضر درلار. بیز لاپ یاخشی بیلیریک که بو گوده‌دک اونلارین وحشت و خونریزلیکلرینین قارشیسینی آلان فقط **آذربایجان فدائی و آذربایجان ملی قوشونینین سرنیزه‌سی اولمیشدر.**

بیزه گونه‌ش آیه‌یین در که، بوتون ایران خلقی و ایران آزادیخواهلاری بیزیم حکومت ایله آپاردیغیمیز دانیشیقلاری چوق دقتله تعقیب ایدیرلر اونلار، بیزیم حیله و نیرنگلره آلدانیلمیاجاغیمیزی همیشه آرزو ایتمیشلر.

آقای قوام السلطنه آزادیخواه وزیرلری کابینه دن اوزاقلاشدیرماقلا توز آپاغینین آلتینی غازمیشدی. بیزیم علیهیمزه عینا اقدام ایتمکله توز توزینی تمامیله اعلانا و عینا خلع سلاح ایتمیش اولدی.

اولسین! بیز بونا تاسف ایتمیریک، تاسفیمیزفقط بونادر که. آقای قوام السلطنه نین غرض آلود و ارتجاعی سیاستی

نتیجه‌سینده وطنیمیز ده بویوک قانلی ماجرالر حاضرلانیر، بیز ایچدیگیمیز آندا صادق قالیب آذربایجان توپراغینا سلاح ایله سوخولوب آزادلیغیمیزی سرنیزه گوجی ایله آرادان آپارماق ایسته‌ینلری کیم اولور اولسون خلقیمیزین قولینین گوجی ایله ازیب گیری قایتاراجاغیز، بو ایسه بیزیم اول و آخر سوزومیز در:

«تولدی وار دوندی یوخدر»

اگر آقای قوام قبول ایتدیگی موافقتنامه نین خلافینه اولاراق آذربایجانا حمله امری ویرمرسه فدائیلریمیز و ملی قوشونلاریمیزین شدید مقاومتینه معروض قالاجاقدر.

قوی دنیا بیلسین که بیز صلح و سازش یولوندا هر بیر فداکارلیغا حاضر اولدوغیمیز کیمی حق و آزادلیغیمیزی پایمال ایده‌ن لرین بوروتلارینی ازمک ایچون داها بویوک فداکارلیقلار گوسترمگه آماده‌ییک.

آذربایجانا تعرض ایده‌ن صلح قوه‌لر فقط وطن مدافعه‌سی ایچون سلاح گوتوره‌ن بوتون آذربایجانین آرواد و کیشی‌لرینین جدی اوزه‌رینده ایره‌لی گله‌بیله جکلر.

دونلی آذربایجانا قوشون یریتمکه تشویق ایده‌نلر اونوتماسینلار که، ایشین ایکی طرفی واردر، ملی احساسات و آزادلیق تعصبی ایله هیجانه گلن جماعت تعرض ایده‌نلرین حمله سینی رد

ایده‌یب ایره‌لی ده گئده بیلر.

اونلار یادلاریندان چیخارماسینلار که فدائی قوه‌لرینین قزوینه حمله‌سی شایعه‌سی تهراندا انتشار تاپان گون چداقلاری « انداز‌ه ده عجله ایله توپلاییب. تهراندان چیخماقا چالیشیردیلار، اونلار اول بیله بر گولی دوباره تکرار ایتمکدن قازانا جاقلارینی و ایتیره‌جکلرینی بیر داها حساب ایده‌یب خیر و ضررلرینی دوشونسونلر و اوندان صونرا رجزخوانلیق ایتسینلر، بیز دیپیریدیک ایش قانسیز و محاربه‌سیز حل اولسین، بیز آرزو ایدیریدیک وطنداش محاربه‌سی میدانا چیخماسین بیز ایسته‌ییردیک طلبلریمیزی ساده بیر صورتده قانون یولی ایله الده ایتمیش اولاق بیز تصور ایدیردیک که، زمامدارلارین آرتیق گوزلری آچیلمیشدر. بیزیم نظریمیزه بیله گلیردی که نهضتیمیزین شیوری ایرانین حاکم طبقه‌سینی یوخودان اویاتمیش، اونلارا آپاردیقلاری سیاستین خطرینی حالی ایتمیشدر، بیز گمان ایدیردیک آذربایجان فدائیلرینین تفنگی‌نین سسی نتیجه سینده آرتیق ایران جماعتی پایمال اولموش حقینه قائل اولوب توز سر نوشتینه حاکم اولا بیله جکدر

ایندی که آقای قوام السلطنه بونین خلافینه رفتار ایدیر، بیزده هر بیر احتماله قارشی حاضریق.

قوی اولسین! بلکه مظلوملارین دعاسی مستجاب اولموش. شاید ایران ملتی‌نین ایللر بویی آرزو ایتدیگی انتقام گونی گلیب چاتمیشدر. ایندی که آقای قوام السلطنه ارتجاعی عنصر لرین تاقینی سایه سینده بیله ایسته‌ییر خوش باشد. قوی تاریخین بو افتخارلی صحیفه‌سی آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین آدی ایله باشلانسین.

پیشه وری

صلح اوغروندا

اول صحیفه‌دن بقیه

هر جهتدن تعریف و تمجیده لایق در چونکه او بیر نئچه ساعت عرضنده آلمانیانین حقیقی شرایطینه توزی خصا ییآپارماقا موفق اولموشدور...

برنز آلمانیا حقیقده دانیشارکن آلمانیانی بیرمغلوب دولت کیمی یوخ بلکه بیر دوست کیمی معرفی ایدیر و بویوک متفق دولتلرین نظرین جلب ایتمه‌دن و آلمانیا خلقی‌نین آزادشرایطده ایسته دیکلری و انتخاب ایتدیکلری رژیمی بیلمه‌دن، آلمانیا ایچون مرکزی اروپادا بیر فدرالیسم اصول حکومتی قائل اولور و گئچمیشده مرکزی اروپانی قان دریاسینه و دائمی قانلی تحریکات اوجاقینا تبدیل ایده‌ن «فدراسیونت ژرمانیک» دن بحث ایدیر. آلمانیایا ویردیگی بویوک و اهمیتلی وعده‌لرله خصوصا پوتسدام کونفرانسیندا قطعیا حل ایدیلمیش «سیلزی» ولهستان سرحداتی مسئله‌سین ایره‌لی سورمکله برنزین نقشه‌سی آلمانیانی اشتیار و نفوذ قازاناماق ایچون تمامیله آیدینلاشماقدادر. آلمانیانین امریکا کونترولی آلتندا

اولان (ولوندا) پوتسدام کونفرانسیندا «ده نازی فیکاسیون» طبقنده قبول اولان قرارین حیاته گیچیریلمه سیندن هیچ بیر اثر گورمک ممکن دگیل. انگلوساکسونلار توز منطقه‌لرینده علنی صورتده فاشیزمی یئنی‌دن احیا ایتمکده‌درلر.

«دیلی میل» روزنامه‌سی‌نین یازدیغینا گوره انگلیس و امریکالیلارین «آلمانیادا نازیسم احیا اولماقدادر. بو منطقه‌لرده نازی جوانلار تشکیلاتی علنی و سری صورتده گوزه‌دن گوزه کئچمکده‌در «قریق خاچ» آلمانیا اوزره کولگه سالماقدادر...»

آلمانیادا بو وضعیتی مطالعه ایتدیکده و انگلوساکسونلارین آلمانیا باره‌سینده تعقیب ایتدیکی خط حرکه‌نی نظره آلدیقدا، دنیا امنیتی و عمومی صلحی آغیر تهلکه‌لره معروض ایتمن نقشه‌لر تامیله آیدینلاشیر. اونا گوره برنزین اشتوتگارتدا ایراد ایتدیگی نطق صلح کونفرانسی‌نین ایشلرینده بویوک سووءظنه سبب اولدی و بو کونفرانسین ایشلرینه نتیجه سیز قویماقا چالیشان آنانلاری سووینده‌یردی.

> ## تسلیت
>
> **مرحوم حجة الاسلام آقای شیخ محمد آل اسحقین فاجعه‌لی فوتینی عموم علمای عظامه تسلیت دییریک. آذربایجان خلقی بو تاسفلی ضایعه‌دن صون درجه ده متاثر اولاراق ایران خلقی‌لری و آذربایجان خلقی آزادلیغی اوغروندا دولتین بیرینجی قوه‌لری الینده شهید اولموش بو بزرگواری ابدی اولاراق یاددان چیخارمایب اونون تولومینی اونودولماز ملی خاطره لری کیمی خاطرلایاجاقدر. بیز شیخین مقدس روحینا آند ایچیریک که آزادلیغیمیزدان صون نفسیمیزه قدر مدافعه ایده‌جگیک.**
>
> **هیئت تحریریه**

آقای سرهنگ مرتضوی...

۱ نجی صحیفه‌دن بقیه

اوندان صونرا باشقا فرقه عضولرینی وورب اولدیرمگه و اونلارین غارت ایتمگه، فرقه تابلولارین، حتی فرمانداریلیق تابلوسینی گوتورمگه باشلادیلار نظامی و نگهبانلیق قوه‌لری درجه ده اولور اولسین بو ایشیت قارشیسینی آلماق ایچون هیچ بیر اقدام ایتمه دیلر. من گنی صورتده هیئت اعزامیه ایکی دفعه اعتراض ایتدیم.

بیرنجی بو ایدی که موافقت نامه‌نین موجبنجه زنجانا یالنیز ۳۰۰ نفر ژاندارم گلمه‌لی ایدی. اونلار ۳۰۰ نفردن علاوه آذربیت ایکی سینده (زنجان تخلیه اولدیقدان صونرا) ۲ گروهان موتوریزه ژاندارم و بیر ستون دا تانکلی و توپلی اولان نظامی توه‌لر موافقت نامه‌نین خلافینه اولاراق وارد ایتمیشدیلر.

ایکینجی اونلارین تحریکلری و مساعدتلری ایله عمله گلن ناطق فاجعه لر آذربایجان والیسی نماینده‌لیگی آدینا اعتراض ایتدیم. بونلاردان علاوه من اورادا اولان ارشد افسرلرین بو کیمی عمللرین قارشیسینی آلمادیقلاری ایچون حضورا اعتراض ائدیردیم سده اونلار توزلرین قولاق آردینلیبا وورور دیلار. بو اغتشاش محرمدن باشلایب گئجه‌دن بیرساعت گئدینجه دوام ایتدی و گئجه حکومت نظامی اعلان اولوندی.

بو اغتشاشین نتیجه سینده ۲۵ نفر یارالانیب و بیرچوخلی فرقه عضولرینین ائولری غارت اولدی. موافقت نامه‌نین موجبنجه زنجان شهرینده قالمالی اولان ۳۰۰ نفر فدائی‌ده معین بیر محوطه‌ده دوروب و اونلارین الشیگه گلمه‌سینه اجازه ویریلمیردی.

آذرین ۳ سینده ساعت ۱۱ ده...

ترتیبده معین قراره گلدیک و جریانی انجمن ایالتی‌یه اطلاع ویرمک ایچون تبریزه گلدیم. انقابا آبان آیینین ۱۵–۱۶ سی آقای آیت الله اصفهانی‌نین وفاتی مناسبتینه تعطیل اولدیغی ایچون و ۱۷ سی‌ده جمعه اولدیغینا گوره انجمنین جلسه‌سی تشکیل اولونمادی.

بوموضوع آبین ۱۸ نجی گنیه سی ۵۹۷ نمره‌لی تلغرافلا آقای نخست وزیره اطلاع ویرلدی.

آبین ۱۹ یندا آقای سرهنگ مرتضوی‌یه تاکید اولوندی که، زنجانین تخلیه سینده تسریع اولونسون و بوتون نتیجه سینده زنجاندا اولان بوتون آذربایجان لشگری قسمتی زنجانی تخلیه ایتدی و بو موضوعی نخست وزیر نماینده‌سی آقای سرهنگ بواسطه‌ی توز تلغرافیندا تائید ائدیر و بو ترتیب ایله مقدمه‌سی قایاقدان حاضرلانمیش تخلیه موضوعی آبانین ۲۰ سیندن باشلاییر وایشین گوندلیک جریانی مرتبا تلگرافلار موجبنجه آقای نخست وزیره اطلاع ویریلیب و آقای سرهنگ بواسطه‌ی ایله داخلی رابطه ساخلانیلیبدر.

س — آیا سیز طهراندان تبریزه تشریف گتیردیکدن صونرا یئنی‌دن زنجانا گئتمیشسیز؟

ج — بلی من آبان آیینین ۲۴‑ینده تخلیه موضوعی عیندن کاملا مطلع اولماق ایچون مجددا زنجانا گیتدیم و اورادا اولان طهران کومیسیونی اعزامی‌سین عضولاری ایله مصاحبه ایتدیکده جریانی گوروب خوشحال اولدیم. فدائی لر اوراق یوللاردا اولدیغی ایچون علیه وسائلی اولمادیغینا گوره تخلیه موضوعی تدریجا مشترک کومیسیونین موافقتی ایله عمله گلیردی و هر گون ۲۰۰ – ۳۰۰ فدائی میانه‌یه وارد اولوردیلار. بو ترتیب ایلن فدائیلرین صون دسته سی آذر آیینین بیرینده زنجانی تخلیه ایتمیشلر. فقط زنجاندا موافقت نامه اوزره معلمین نگهبانلیغینا استخدام اولونمیش ۳۰۰ نفر فدائی قالمیشدر.

س — اشیتدیگیمیزه گوره سیز تهراندان گلن زمان «کرسف» و «قیدارا» گئدیبسیز. اونون باره‌سینده بیزه اطلاع ویرون.

ج — فدائیلرین وضعیتیله یاخیندان تانیش اولماق مقصدیله و اونلارا تاپشیریق ویرمک ایچون «کرسف» و «قیدارا» گئتدیم. معلوم اولدی که فدائیلرین باشچیسی، ذوالفقاری و بعین لشگر دسته لری ایله فاصله لی اولماق ایچون بیر عده گند لری او جمله دمن، زرین آباد، پیر مرزبان، توجه یابلاق، نور آباد، ملک چمن و بو کیمی چوخلی کندلری بوراخمیشدیلار و بو موضوعی موقعینده مرکزی اعزامی کومیسیه داخی اطلاع ویریلمیش ایمیش. متاسفانه فدائیلرین صلحجو خاطره‌سی ایچون توز میل لری ایله بوشالدیقلاری کندلری ذوالفقاری نین دسته لری گلیب بعضی کندلری غارت ائتمیشدیلر.

تحقیق ایتدیکیمه گوره عین کندلرده ۴۰۰ خرواردان آرتیق بوغدا و آرپانی داخی فدائیلر کندلرده قویمیشلار. ذوالفقاری لر طرفیندن اورادا الدیلن مجایع قابل بحث ده بیل، کندچیلری داغلاماق و اونلارا آزار واذیت ایتمک ذوالفقاریلر ایچون عادی ایش حکمینه گئچمیشدر.

اعلان

چون مظفر صولتی‌نین بیر مقدار اوراق و اسنادی یادیندان چیخیب و استانداریلیقدا قالوبدر اطلاع ویریلیر تا مشارالیه استانداری‌یه مراجعه و مذکور اسناد و اوراقی گیری آلسین.

ش ۱۷۴۸

استاندارلیق

سلماس جوانلار تشکیلاتینین تبریکی

تبریز جوانلار تشکیلاتی مرکزی کومیته‌سینه. دموقرات جوانلار تشکیلاتی قورولوشونون ایل دونومی مناسبتیله بو گون ساعت ۹ دا تمام ویریلن رسم گئچیددن صونرا بویوک احساسات ابراز ایدیلمیش و بو وسیله ایله سلماس جوانلاری بو ایل دونومی‌سیزه صمیم قلبدن تبریک ایدیرلر.

سلماس جوانلار تشکیلاتی

موسیقی برنامه‌سنین تعطیلی

دونن مرحوم حجة الاسلام آقای شیخ محمد آل اسحقین وفاتی مناسبتیله تبریز رادیوسی موسیقی برنامه‌سین اجراء ایتمه‌میشدر.

آذربایجان مطبعه‌سی